

Utbildningsinspektion i Ängås skola, grundskola F–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	5
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen	10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Ängås skola den 22–24 februari 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Ängås skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Ängås skola intervjuades skolledningen, pedagogisk personal, elevvårdspersonal, samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Ängås skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	117
Förskoleklass	29
Grundskola	445

Ängås skola bildar två skilda skolenheter, Ängås F–6 samt Ängås 7–9. Skolenheterna leds av var sin rektor. Ängås båda skolenheter bildar tillsammans med Myckleby skola en resultatenhet som leds av en enhetschef. Enhetschefen är administrativ chef för Ängås skola och Myckleby skola och ansvarar för ledning av personal för elevvården vid dessa skolor.

Utbildningen vid Ängås F–6 omfattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1–6 om sammanlagt 228 elever. Undervisningen sker i homogena åldersgrupper. Fritidshemmet är integrerat i skolans lokaler och finns även i en fristående byggnad. Enheten har en musikklass som skolans val.

Utbildningen vid Ängås 7–9 omfattar treparallella åldershomogena klasser om sammanlagt 246 elever.

Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i arbetslag. Skolornas rektorer och enhetschefen har uttryckt att det finns en ambition att de båda skolenheterna tillsammans skall bilda en helhet, vara *en* skola, dvs Ängås skola.

Ängås skola består av två skolor, en F–6 skola samt en 7–9 skola och ligger skilda från varandra. Skolbyggnaden Ängås 7–9 byggdes 1980 och Ängås F–6 skolan byggdes 1959 och har sedan dess byggts till och renoverats i olika omgångar.

Ängåsskolan ligger i samhället Svanesund på östra Orust, många elever bor i närheten av skolan, flera elever åker också skolskjuts till skolan. I samhället finns en färjeförbindelse till fastlandet och många boende i samhället pendlar till arbeten utanför kommunen.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid skolan hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Verksamheten vid Ängås skola är till övervägande delen av god kvalitet. Skolans elever i de båda skolenheterna når goda resultat när det gäller kunskapsmålen och skolans arbete med normer och värden vid Ängås F–6 är gott. Lärarna i F–6 har mycket god kontroll över elevernas läsutveckling med hjälp av olika metoder. I skolans förskoleklasser har eleverna möjlighet till både lek och lärande i bra lärmiljöer. De båda skolenheterna har rutiner för att upptäcka och vidta åtgärder för de elever som kan vara i behov av särskilt stöd.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Uppföljningar av de yngre elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen bör förbättras.

- Elevernas inflytande över den egna utbildningen bör förbättras.
- För F-6 enheten bör skolans arbete med att förtydliga målen förbättras.
- Skolans arbete med värdegrundsfrågor bör förbättras för 7-9 enheten.
- Inspektörerna bedömer att samverkan mellan lärare bör utvecklas för att stärka ett gemensamt pedagogiskt förhållningssätt
- Kvalitetsarbetet och kvalitetsredovisningen för 7-9 enheten bör förbättras
- Rektorn för skolenhet 7-9 bör ta ett större övergripande ansvar för den pedagogiska utvecklingen.
- Arbetet med att Ängås skola skall ha ett "F-9 perspektiv" med en tydlig progression i lärandet under elevernas hela grundskoletid bör förbättras.
- Undervisningen i svenska som andraspråk bör ses över så att undervisningen följer kursplanen i ämnet.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Elever som studerar svenska och engelska inom språkvalet kan ägna sig åt ett annat ämne än språk under språkvalslektionerna. Dessa elever har därmed inte tillgång till språkval (2 kap. 17-18 §§ grundskoleförordningen).
- Studiehandledning på modersmålet erbjuds inte för alla elever som behöver det (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Undervisning i modersmål anordnas inte för elever som har rätt till det (2 kap. 9 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, respektive för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Kunskaper

Ängås F-6

Vid Ängås F-6 är rektors och personalens uppfattning att skolans elever utvecklar goda kunskaper, normer och värden i linje med de nationella målen. Till grund för den uppfattningen hänvisar rektorn bl.a. till uppgifter i kvalitetsredovisningen för Ängås skola F-6. Där framgår att regelbundna tester genomförs på varje elev i årskurserna 1, 2, 4 och 6 i syfte att upptäcka eventuella läs- och skrivsvårigheter. De nationella ämnesproven 2005 i årskurs 5 visar att nästan alla elever når målen i svenska, vilket enligt rektorn är ett resultat av att skolan prioriterat arbetet med språkutveckling. Liknande resultat visar även det nationella ämnesprovet årskurs 5 beträffande matematik, medan resultatet i engelska är lägre. Andelen elever 2005 som inte nådde målen i engelska var cirka 10 procent.

Skolan har ingen tydlig dokumentation av kunskapsutvecklingen i andra ämnen än svenska, matematik och engelska. Enligt lärare görs bedömningar av elevernas kunskapsutveckling även i andra ämnen än svenska, engelska och matematik, dock utan att dokumenteras. Dokumentation av elevernas kunskapsutveck-

ling är ett viktigt redskap för att kunna följa elevernas kunskapsutveckling. Dokumentation är också en viktig förutsättning för den information som skall ges under utvecklingssamtalet. Inspektörernas bedömning är att skolans uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen bör förbättras.

Det allmänna omdömet från personal och elever är att skolan är trivsamt och eleverna upplever skolan som trygg. I intervjuer ger elever, även de yngsta, prov på egna självständiga ställningstaganden om skola, lärare och elever som ger uttryck för elevernas förmåga att argumentera och reflektera. Eleverna uppger att de flesta är trygga vilket också bekräftas av de årliga trivselenkäterna.

Ängås 7–9

Skolans personal framhåller att det 2005 var ovanligt många elever som saknade betyg i ett eller flera ämnen. Nedanstående tabell visar dock att skolans betygsresultat 2005 sammantaget är jämförbart med resultatet i riket för samma år. I jämförelse med övriga skolor i kommunen är dock betygsresultatet sämre.

Tabell 1: Jämförelsetal elever årskurs 9 Ängås skola och riket 2004-2005.

	Riket 2004	Ängås 7–9 2004	Riket 2005	Ängås 7–9 2005
Andel (%) som nått målen i alla ämnen	76	79	76	76
Genomsnittligt meritvärde	207	204	207	207
Andel (%) behöriga till nationellt program	90	93	89	92

I SALSA, Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambandsanalyser, görs jämförelser mellan de erhållna resultaten uttryckta i betyg och modellberäknade resultat med hänsyn till vissa bakgrundsfaktorer, såsom föräldrarnas utbildningsnivå, andelen elever med utländsk bakgrund och kön. De år dessa jämförelser har gjorts framgår det att Ängåsskolans faktiska meritvärde legat lika med eller högre än det modellberäknade värdet.

Av skolans kvalitetsredovisning framkommer att 85 procent av eleverna i årskurs 9 minst nådde målen för godkänd i det nationella provet i matematik. Skolan har dock inte redovisat några sammanvägda provbetyg i svenska och engelska vilket gör att provresultaten inte helt kan jämföras med andra skolor. Ett genomsnitt av delresultaten i de nationella proven i svenska och engelska visar att 95 procent av eleverna minst nådde målen för godkänt i svenska och 91 procent i engelska. Andelen nyanlända elever från andra länder är få. Liksom i landet i övrigt skiljer sig betygsresultaten mellan flickor och pojkar. Det genomsnittliga meritvärdet 2005 var för pojkar 191, för flickorna var det 225. Skillnader i flickors och pojkars studieresultat tas i övrigt upp i kommunrapporten för Orust.

Allt fler elever fullföljer inte studierna i moderna språk. Eleverna ger olika skäl till detta, bland annat brist på lärarkompetens. Andelen elever som läser något modernt språk exempelvis spanska, franska och tyska är relativt lågt jämfört med landet i övrigt. Andelen elever i årskurs 9 som har läst ett modernt språk är 50 procent jämfört med 62 procent i riket. Av dessa nådde cirka nio procent inte målen, jämför med sex procent i riket.

Att skolan tydliggör och konkretiserar de nationella målen och betygskriterierna är en viktig grund för information, diskussion och samråd med elever och för

bedömningen av elevens kunskaper. Intervjuade elever menar att de har tillgång till och känner till att det finns nationella mål och betygskriterier. Informationen om hur skolan har tolkat målen och betygskriterier varierar dock beroende på ämnet och den enskilda läraren.

Vid samtal med elever från Ängås 7–9 visar eleverna god förmåga att kunna reflektera, argumentera och diskutera. Eleverna uppger att de i huvudsak trivs och tycker skolan är en bra skola att gå i. Eleverna framhåller dock att det förekommer kränkande behandling. Inspektörernas intryck är att det bland skolans elever finns en tuff attityd med bland annat dåligt språkbruk och vad som kan uppfattas som verbala kränkningar. Inspektörernas konstaterar också att det förekommer viss skadegörelse och en hel del klotter. Vid samtal med elever om detta bekräftar flera elever att eleverna använder mycket skällsord mot varandra och att ”ingen tar ansvar för att det är stökigt”. Eleverna framhåller samtidigt att de inte vill ha det så. Flera elever anger också att det förekommer mobbning och annan kränkande behandling som inte vuxna känner till. I en enkätundersökning från december 2005 besvarade eleverna frågor om bl.a. arbetsglädje, trygghet och miljö. Resultaten redovisas i form av medelvärde utifrån en sexgradig skala där svaret på frågan ”känner du dig trygg på raster, på vägen till och från skolan och i omklädningsrum” givits 5,1. Enkäten besvarades dock endast av cirka 25 procent av eleverna i årskurs 7–9. Av enkäten framgår att alla elever inte trivs och är trygga.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att Ängåsskolans betygsresultat i årskurs 9 ligger i linje med de nationella målen och genomsnittet i riket. Kunskapsuppföljningen i samtliga ämnen bör förbättras i de yngre årskurserna. Inspektörerna bedömer att eleverna i huvudsak upplever skolans skolmiljön som trygg men skolan bör verka för att de äldre elevernas språkbruk och ansvar för skolans miljö bör förbättras, se vidare nästa avsnitt.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skollledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Ängås F-6

Trots det positiva resultat som trivselenkäterna visar menar elever att det förekommer konflikter, och det förekommer även att elever ibland inte känner sig trygga med alla vuxna. Sedan några år bedriver skolan ett metodiskt arbete med att skapa trygghet för eleverna i F-6 skolan genom projektet ”GRETA”, som står för begreppen Glädje, Respekt, Empati, Trivsel och Ansvar. I förskoleklassen t.o.m. årskurs 2 diskuteras GRETA regelbundet med eleverna. Inspektörernas intryck efter samtal med elever och föräldrar är att GRETA inte hålls lika aktuellt i årskurserna 3–6. I en självvärdering av arbetet med att förebygga, förhindra och åtgärda kränkande behandling bedömer skolan sig ha en hög mål-

uppfyllelse. Vid samtal med eleverna framkommer att de är införstådda med de regler som finns. Sammantaget bedömer inspektörerna att skolan gör ett gott arbete med att aktivt arbeta för att förhindra kränkande behandling.

I skolans kvalitetsredovisning beskrivs framförallt klass- och elevråden som väsentliga inslag i elevernas inflytande över verksamheten. Inspektörerna har granskat elevernas möjlighet att påverka undervisningens planering, innehåll och arbetssätt. Eleverna i årskurserna 4–6 känner till viss del till målen i utbildningen, medan de yngre eleverna mera ser målen som att göra färdigt de uppgifter de fått. Eleverna i årskurserna 4–6 ger flera exempel på att de kan påverka. Enligt elevenkäterna anser eleverna i årskurserna 4–6 att de har inflytande. Inspektörerna ser vid verksamhetsbesök flera exempel där eleverna har inflytande över undervisningens innehåll, form och arbetssätt. Eleverna i årskurserna 1–3 ger i mindre grad uttryck för att de kan påverka såväl klassens som det egna arbetes innehåll och arbetssätt. Enligt intentionerna i Lpo 94 skall undervisningen bedrivas så att eleverna, genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen, kan utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ansvar. En förutsättning för detta är att eleverna känner till vilka målen är. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra arbetet med att tydliggöra målen för eleverna och förbättra elevernas möjlighet till inflytande över undervisningens planering, innehåll och arbetssätt.

Ängås 7–9

Enligt skolans arbetsplan har Ängås 7–9 målet att alla elever skall känna trygghet och trivsel för att utvecklas till ”insiktsfulla demokrater”. Inspektörerna har mött flera elever som talar uppskattande om engagerade och kunniga lärare. Inspektörerna ser exempel på att lärare, då de blir uppmärksammande på problem med arbetsmiljön, tar tag i problematiken. Skolan har en handlingsplan mot kränkande behandling och kamratstödjare. Skolan har ett mobbningsteam som agerar utifrån skolans handlingsprogram. Inspektörernas bedömning är trots detta att Ängås 7–9 mer aktivt och systematiskt bör arbeta med skolans psykosociala miljö. Inspektörernas bedömning är att arbetet med att skapa en trygg och trivsam arbetsmiljö kännetecknas av ”brandkårsuttryckningar” när något allvarligt inträffat. Inspektörerna bedömer att skolans värdegrundsarbete bör förbättras eftersom det saknas en tydlig styrning och samordning av det förebyggande och förhindrande arbetet.

Skolan har formella organ för inflytande genom elevråd och klassråd. I elevintervjuerna framkommer dock att det varierar i vilken omfattning dessa möten kan betraktas som ett forum för inflytande. Klassråden utgör därför ingen naturlig bas för elevrådets verksamhet, och elevrådsrepresentanterna upplevs därför bara representera sig själva. Eleverna menar att elevrådet inte har så stor funktion när det gäller inflytandet över verksamheten i stort. Rektorn är närvarande vid elevrådsmötena. Elevernas möjlighet att delta i planering och utvärdering av undervisningen beror på den enskilde läraren. Inspektörernas bedömning är att elevernas möjlighet till inflytande bör förbättras.

För Ängås skola som helhet vill inspektörerna upplysa om att varje verksamhet från och med den 1 april 2006 skall ha en likabehandlingsplan. Planen skall syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen skall planerade åtgärder redovisas. Planen skall årligen följas upp och ses

över. Inspektörerna förutsätter att skolan upprättar en likabehandlingsplan och där beaktar alla former av kränkande behandling.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Ängås F-6

Eleverna organiseras i klasser där eleverna följs åt under större delen av dagen. Det gäller även förskoleklassen där samverkan med grundskolans tidiga år beror på enskilda lärare och förskollärare. Så gott som alla lärare ingår i arbetslag. Ibland samverkar lärarna i ett arbetslag så att den lärare, som har ämneskompetens, undervisar i de ämnen han eller hon är utbildad för. I andra fall har klassläraren i stort sett all undervisning i klassen. Företrädesvis är det lärare för elever i de yngre åldrarna som ansvarar för den största delen av undervisningen i en klass. I de allra flesta klasser inspektörerna besöker råder ett gott arbetsklimat. Inspektörerna ser exempel på att undervisningen bedrivs utifrån det friutrymme som kursplanerna ger och utifrån läroplanens strävansmål där elever ges möjlighet att på olika sätt redovisa sina kunskaper och färdigheter. Inspektörerna ser också exempel på att undervisningen inte tar hänsyn till elevens tidigare erfarenheter och behov där eleverna utmanas. Det kan därför finnas anledning att utveckla samverkan mellan lärare för att stärka ett gemensamt pedagogiskt förhållningssätt.

Ängås 7-9

Vid samtal med eleverna får inspektörerna olika bilder av undervisningens innehåll och organisering. Eleverna menar också att undervisningen organiseras olika lärare emellan och att arbetssätt och arbetsformer och lärares kunnande är av avgörande betydelse för elevernas motivation. Alltför ofta organiseras undervisningen på ett sätt som varken inspirerar eller motiverar dem och lektionerna ser likadana ut gång efter gång menar eleverna. Vid verksamhetsbesök bekräftas i viss mån elevernas bild, inspektörerna ser lektioner där eleverna inte visar motivation och där det inte råder lugn och ro. Inspektörerna ser emellertid också flera exempel på undervisning där eleverna visar intresse och är fokuserade på sina arbetsuppgifter. Inspektörerna bedömer att samverkan mellan lärare bör utvecklas för att stärka ett gemensamt pedagogiskt förhållningssätt.

Som framgår av tidigare avsnitt är antalet elever som inte fullföljer sitt språkval i tyska, franska eller spanska relativt högt vid Ängås skola. Undervisningen för dessa elever, som alltså i stället valt svenska och engelska, bedrivs inte fullt ut utifrån vad bestämmelserna anger. Undervisningen i svenska och engelska följer inte alltid kursplanerna i ämnet, ofta används lektionstiden för att hämta in studier i andra ämnen eller för att ge eleven stöd. Lärare bekräftar att organiseringen av språkvalet i svenska och engelska har varit bekymmersamt under flera år. Flera av eleverna som valt bort ett modernt språk visar inte studiemotivation menar lärarna och därför har skolan delat upp undervisningen i grupper utifrån elevernas studiemotivation. Inspektörernas bedömning är att skolan inte följer bestämmelserna för elevernas språkval eftersom eleverna under lektionerna kan ägna sig åt andra ämnen.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Ett elevhälsoteam finns gemensamt för Ängås båda skolenheter och Myckleby skola. En elevhälsoplan finns gemensamt för hela resultatenheten som beskriver hur gemensamma rutiner för att förebygga, identifiera och ge stöd åt elever som i vid bemärkelse behöver stöd i sin skolsituation. Varje skola har ett elev-

hälsoteam som består av skolsköterska, kurator, specialpedagog och studie- och yrkesvägledare samt rektor. Enlig elevhälsoteamet, skolans lärare samt skolledningen fungerar skolans rutiner kring att uppmärksamma elever i behov av stöd i huvudsak tillfredställande när det gäller elever med uttalade inlärningssvårigheter. Elevhälsoteamet har till viss del följt upp detta arbete, bland annat hur åtgärdsprogrammen upprättas och fungerar. Elevhälsoteamet önskar dock att arbetet med att uppmärksamma elever med social problematik kunde intensifieras genom att skolledningen fick utrymme att i högre grad kunna driva detta arbete.

För elever i Ängås F-6 ges stöd både inom klassens ram och enskilt. Skolenheten har väl utarbetade rutiner för att fånga upp och sätta in stödåtgärder för elever med stödbehov. Eleverna menar att behöver man stöd så får man det också.

Elever vid Ängås 7-9 som riskerar att inte nå målen i svenska, engelska och matematik får stöd av speciallärare i "studion" och ibland inom klassens ram. I andra ämnen ges inte särskilt stöd. Om eleven kommit efter i något annat ämne eller behöver stöd kan eleverna få stöd av klassläraren. Vid arbetslagsmöte diskuteras vilka elever som behöver stöd och åtgärdsprogram upprättas.

En elev skall enligt grundskoleförordningen få studiehandledning på modersmålet om eleven behöver det. Enligt rektorn har flera elever behov av studiehandledning på sitt modersmål men får inte detta. Inspektörerna bedömer att studiehandledning på modersmålet inte ges enligt bestämmelserna.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Inspektörerna vill därför framhålla vikten av att skolan upprättar dessa planer.

Ängås F-6

Regelbundna utvecklingssamtal genomförs. Utgångspunkten är dock inte en framtidsytande individuell utvecklingsplan. Ett arbete för att skapa en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev har påbörjats på skolan och skolans rektor bedömer att en sådan plan kan vara i praktiskt bruk till höstterminen 2006.

Ängås 7-9

Utvecklingssamtalen är enligt eleverna av skiftande kvalitet. Inför utvecklingssamtalen skall varje elevs kunskapsutveckling diskuteras och samtalet skall vara framtidsytande, men eleverna menar att den information som varje ämneslärare lämnar inför utvecklingssamtalet ofta är alltför knapphändig för att tjäna som grund för en diskussion. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Inspektörerna vill därför framhålla vikten av att skolan upprättar dessa planer.

Som stöd för betygssättningen använder skolan nationella ämnesproven i svenska, engelska och matematik. Lärarna inom skolan samverkar vid bedömningen av de nationella proven och i viss mån även vid betygssättningen. Kommunen har påbörjat ett arbete för att säkerställa en rättvis och likvärdig betygssättning genom att bilda pedagogiska nätverk mellan kommunens olika skolor. Där diskuteras hur de nationella kursplanemålen och betygskriterierna skall tolkas. Arbetet för en likvärdig och rättvis betygssättning bör enligt inspek-

törerna fortsätta. Frågan om arbetet med att åstadkomma en likvärdig och rättvis betygssättning behandlas vidare i kommunrapporten för Orust kommun.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Ängås skola F–6 och 7–9 upprättar var för sig årligen en skriftlig kvalitetsredovisning. Som ett led i detta fyller personalen i ett databaserat material som lämnas till rektorn. Det databaserade materialet bygger på BRUK, ett självvärderingsinstrument som kommunen centralt beslutat skall användas vid framtagandet av skolans kvalitetsredovisning. Rektorerne sammanställer sedan personalens material i skolans kvalitetsredovisning. De prioriterade områdena i kvalitetsredovisningen, desamma i hela kommunen för 2005, är Mobbing och annan kränkande behandling, Individualisering samt Utvecklingssamtal. Inspektörerna bedömer att Ängås F–6 i målbeskrivningar, uppföljningar och utvärderingar visar att det bedrivs ett systematiskt förbättringsarbete.

Inspektörernas bedömning är att Ängås 7–9 bör utveckla ett mer systematiskt förbättringsarbete. Skolan har enligt inspektörernas bedömning inte en systematisk uppföljning och analys av de samlade kunskapsresultaten och utvecklingen av normer och värden. Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. skall varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen skall innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Skolan gör i sin kvalitetsredovisning ingen tydlig bedömning i vilken utsträckning skolans mål och de nationella målen har förverkligats, inte heller framgår tydligt vilka åtgärder som skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Inspektörernas bedömning är att skolans uppföljning och utvärdering av verksamheten liksom skolans kvalitetsredovisning bör förbättras.

Inspektörerna vill påpeka att det fr.o.m. den 15 augusti 2005 finns krav på att kvalitetsredovisningen skall utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Även elevernas vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen enligt förordningen. Rektorerne är medvetna om kraven och uppger att skolan arbetar för att ta fram rutiner för dessa gruppers medverkan.

Ledning och intern kommunikation

Rektorerne träffar regelbundet andra rektorer och kommunens förvaltningschef och då tas gemensamma frågor upp till diskussion och rektorerne får information i kommunövergripande frågor. Ansvarsfördelningen mellan förvaltningsledningen och skolans ledning är enligt rektorerne tydlig. Information från förvaltningen ges och en dialog kring övergripande verksamhetsfrågor förs i regelbundet återkommande möten. Inspektörerna har granskat om rektorerne, som skollagen anger, är förtrogna med det dagliga arbetet i skolan och verkar för skolans utveckling.

Rektorn vid Ängås F–6 har pedagogisk utbildning och erfarenhet. Rektorn har inte genomgått rektorsutbildningen men en annan form av ledarskapsutbildning. Skolans lärare ifrågasätter om rektorn ges möjlighet att vara helt förtrogen med den dagliga verksamheten men påtar att rektorn känner väl till eleverna och deltar aktivt i elevvårdsarbetet. Det finns en samordningsgrupp som initie-

rar och tar upp frågor kring skolan utveckling. Exempelvis har skolan enligt rektorn arbetat mycket med värdegrundsfrågor.

Även rektorn vid Ängås 7–9 har pedagogisk utbildning och erfarenhet och har verkat som rektor vid skolan ett par år. Rektorn har inte genomgått rektorsutbildningen fullt ut men har annan form av ledarskapsutbildning. Rektorn bedömer att han är väl förtrogen med verksamheten även om hans besök i klassrummen är sporadiska. Både elever och personal menar att rektorn syns för lite ute i verksamheterna och rektorn upplevs inte som tillräckligt närvarande och drivande i utvecklingsfrågor. Rektorn uppger att elevvårdsarbetet upptar en stor del av hans tid varför utvecklingsfrågorna fått stå tillbaka. Inspektörerna bedömer att rektorn bör ges möjlighet att ta ett större övergripande ansvar för den pedagogiska utvecklingen.

Enligt skolledningen finns en gemensam målsättning att Ängås skola, trots att den består av flera rektorsområden skall utgöra en enhet, en F–9 skola. Till resultatenheten hör även Myckleby skola. Inspektörerna ser mycket litet av samverkan eller samplanering mellan enheterna utifrån ett helhetsperspektiv på elevens lärande. En rektor menar att samarbete finns genom en gemensam skolutvecklingsgrupp. Arbetet med att Ängås skola skall ha ett ”F–9 perspektiv” med en tydlig progression i lärandet under elevernas hela grundskoletid bör förbättras.

Sammanfattning

Vid många av de lektioner som inspektörerna besökt arbetar elever och lärare på ett mycket bra sätt. Arbetsro råder och lärare och elever bemöter varandra med respekt. Elever visar intresse och är fokuserade på sina arbetsuppgifter samt ges möjlighet att på olika sätt redovisa sina kunskaper och färdigheter. Ett mer systematiskt arbete med värdegrundsfrågor bör utvecklas för Ängås 7–9. Skolan bör förbättra arbetet med elevernas inflytande. En förutsättning för inflytande är att eleverna blir mer medvetna om målen för utbildningen. Elever som studerar svenska och engelska som språkval kan ägna sig åt ett annat ämne under språkvalslektionerna. Detta överensstämmer inte med författningarna. Skolan skall se till att de elever som behöver studiehandledning på modersmålet får det. Samarbetet mellan lärare bör utvecklas för att stärka ett gemensamt pedagogiskt förhållningssätt vid de båda enheterna. Skolans uppföljning och utvärdering av verksamheten, liksom skolans kvalitetsredovisning, bör förbättras vid Ängås 7–9 och rektorn bör ta ett större övergripande ansvar för den pedagogiska utvecklingen. Skolenheterna inom resultatenheten bör förbättra skolornas verksamhet utifrån ett F–9 perspektiv, där elevens hela utbildning utgör en helhet.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

De elever som tas emot vid skolan tillhör i de flesta fall skolans upptagningsområde. Föräldrar får information om skolans verksamhet genom en informa-

tionsfolder och genom regelbundna föräldramöten. Föräldrar för Ängås F–6 informeras därutöver också av barnens klasslärare genom veckoblad. Eleverna får information och vägledning om olika utbildningsvägar av skolans studie- och yrkesvägledare.

Vid Ängås skola anordnas inte modersmålsundervisning. En inventering av behovet av både svenska som andraspråk och modersmålsundervisning för alla kommunens skolor har genomförts och kommunen planerar att erbjuda modersmålsundervisning. Vid skolan finns även elever som är i behov av svenska som andraspråk. Enligt rektorn för F–6 får eleverna undervisning i svenska som andraspråk men utifrån den beskrivning som ges av hur undervisningen genomförs är inspektörernas bedömning är att undervisningen bör ses över så att den överensstämmer med kursplanen i ämnet svenska som andraspråk. Inspektörerna bedömer att skolan inte anordnar modersmålsundervisning enligt bestämmelserna. Frågan om svenska som andraspråk och modersmål berörs vidare i kommunrapporten för Orust kommun.

Eleverna erbjuds språkval i spanska, tyska och franska. Som alternativ till språkval i spanska, tyska och franska erbjuds eleverna undervisning svenska eller engelska. Som framgår av tidigare avsnitt uppger eleverna att en anledning till att eleverna väljer bort att läsa ett modern språk är bristen på utbildade lärare. Enligt rektorn har skolan svårigheter att rekrytera lärare med utbildning i att undervisa moderna språk.

De elever som i årskurs 4 valt musikprofil väljer ämnet musik som elevens val. I Elevens val organiseras i övrigt av varje arbetslag. Elevens val erbjuds inom olika ämnen och ämnesområden.

Elever i årskurs 9 åker varje år studiebesök till Auschwitz. Resan sponsras till stor del av utomstående företag och enskilda. Eleverna får dock betala cirka 1000 kronor per elev för att kunna delta i resan. Kommunen har utarbetat riktlinjer för avgifter i skolan. Frågan om avgifter behandlas vidare i kommunrapporten för Orust.

Personal

Skolan har förutom en studie- och yrkesvägledare också annan personal med speciell kompetens i form av skolsköterska, kurator, specialpedagog samt skolvård. Till de olika skolbyggnaderna finns även vaktmästare knutna.

Av skolans sammanlagt 38 lärare i grundskolan och förskoleklassen har 95 procent utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Ängås F–6

Antal lärare per 100 elever är 8,1 enligt skolans kvalitetsredovisning.

Enligt rektorn får och genomgår skolans personal kompetensutveckling utifrån skolans behov. Detta bekräftas av skolans personal som ändå har önskemål om större möjligheter till kompetensutveckling utifrån individuella önskemål och behov.

Ängås 7–9

Antal lärare per 100 elever är 7,7 enligt skolans kvalitetsredovisning. Av skolans 22 lärare saknar två utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Enligt rektorn får skolans personal kompetensutveckling utifrån skolans behov.

Materiella resurser

Ängås skola består av flera olika byggnader. Dessa är enligt inspektörerna ändamålsenliga men på sina håll slitna. Som framgår av tidigare avsnitt finns visst klotter, särskilt utsatta är de utrymmen där elevskåpen finns. Skolans lärare och ledning uppmärksammar problemen. Skolan har tillgång till läromedel för en tidsenlig utbildning men skolans 7–9 elever samt lärare pekar på att elevernas tillgång till fungerande datorer är begränsad.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolan inte anordnar modersmålsundervisning enligt bestämmelserna. Inspektörerna bedömer att undervisningen i svenska som andraspråk bör ses över så att den överensstämmer med kursplanen i ämnet. I övrigt är inspektörernas bedömning att tillgången till utbildning, personal, lokaler samt materiel ger eleverna förutsättningar att nå målen i utbildningen.

Datum	Ort
2006-08-16	Göteborg

Agneta Wennberg

Tomas Erlandsson